

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Diyamet İşleri Başkanlığı
Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Ek-1
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

Sayı : E-75704976-300-4803904
Konu : Sağlığı Yerinde Olmayan
Vatandaşlarımızın Hac Kayıtları

23.02.2024

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) 28.11.2018 tarihli ve 75704976-349-E.179280 sayılı yazımız.
b) Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığının 08/02/2019 tarihli ve 69942030-349-E.31884 sayılı yazı.

Hacca gitmek üzere kesin kayıt hakkı elde eden vatandaşlarımızdan Alzheimer, bipolar bozukluk, panikatakt, depresyon gibi ruhsal ve psikolojik hastalığa yakalanmış, kendi işini göremeyecek derecede ortopedik engelli olan, tekerlekli sandalye, felçli, yarı felçli, kanserin son evresine gelmiş ve buna benzer müzmin hastalıklara müptela olmuş kişilerin hac ile ilgili yükümlülüklerinin dini açıdan hükmünü sıkça ve yüksek sesle kamuoyunda dile getirme zaruretinin elzem hale gelmesi sebebiyle, konu "istitaaat" çerçevesinde değerlendirilerek görüş bildirilmek üzere, ilgi (a) yazımızla Başkanlığımız Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığına sunulmuştur.

Konu ile ilgili Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığının cevabi görüş yazısında; "**Hac, İslam'ın beş temel esasından biri olup hem bedeni hem de mali yönü bulunan bir ibadettir. Hac ibadeti, sağlık, mali yeterlilik ve yol emniyeti yönünden haccetme imkanına sahip, hür, akıl sağlığı yerinde ve erginlik/ bülüğ çağına ermiş her Müslümana farzdır.**

Haccın kimlere farz olduğunu bildiren Al-i İmran suresinin 97. Ayetindeki "istitaaat/güç yetirebilme" şartının beden sağlığını da kapsadığını ifade eden İmam Ebu Hanife ile İmam Malik, hac ile ilgili diğer şartları taşıdığı halde sağlığı elvermeyen ve bedeni güce sahip olmayan kişilere haccın farz olmadığı kanaatindedirler. Hanefilerden İmameyn de dahil diğer iki mezhep ise bu durumda olanlara haccın farz olduğunu ancak bizzat gidememeleri halinde bedel göndermeleri gerektiği görüşünü benimsemişlerdir. Hac kendilerine sağlıklı iken farz olduktan sonra bunu eda etmeyen ve sonrasında sağlığını kaybedenlerin bedel göndermek suretiyle bu ibadeti vekaletle eda etmeleri gerektiği konusunda ise alimlerin görüş birliği vardır.

Açıklanan gerekçelerle Kurulumuz, İmam Ebu Hanife ile İmam Malik'in görüşleri istikametinde, kendi başlarına vasıtaya binip-inemeyecek ve hac menasikini yapamayacak durumdaki hasta, yaşlı, kötürüm, felçli ve engelli kimselere haccın farz olmadığı görüşünü tercih etmektedir.

Diğer taraftan kendisine hac farz olduktan sonra, yaptığı ibadetin manasını, mahiyetini ve rükünlerini kavrayamayacak ve kendi işlerini göremeyecek derecede sağlığını kalıcı olarak yitiren kişilerin sorumluluktan kurtulmak için bu ibadeti bedel/vekalet yoluyla yaptırmaları gerekir." denilmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 9F7639B9-298D-4869-8373-C3D093392F69

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/>

Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulv. No : 147/A 06800

Çankaya/Ankara

İletişim : 08502601313

Fax : 03122865782

KEP Adresi : diyanet.hac@hs03.kep.tr

Bilgi için:Hüseyin KAYMAZ

Veri Hazırlama ve Kontrol

İşletmeni

Telefon No:(312) 295 75 20

Ayrıca, 2024 yılı hac kesin kayıtlarına ilişkin Başkanlık talimatının "**II- Hac Kesin Kayıtlarına İlişkin Hususlar**" başlıklı 12. maddesinin (c) alt bendinde: kesin kayıt hakkı elde edenlerden, "Haklarında Alzheimer, Diyaliz ve Şizofreni tanısı bulunan vatandaşlarımızın Sağlık Bakanlığıyla koordineli bir şekilde durumlarının tespit edilerek, bu durumda olanlara kesin kayıt hakkı verilmeyecek, ancak adlarına vekaleten hac yapmak üzere kendisi/vasisi/vekili tarafından noterden vekaletname verilen bir kişiye", (ç) alt bendinde ise: "Sağlık durumu sebebiyle hacca gidemeyeceği aile hekimi veya tek hekim imzası ile belgeleyenler ve 65 yaş üstü kişilerin adlarına vekaleten hac yapmak üzere kendisi/vasisi/vekili tarafından noterden vekaletname verilen bir kişiye", "Anne, baba, eş, çocuk, amca, hala, teyze, dayı, torun, kardeş, damat, gelin, kayınbaba, kayınvalide, kayınbirader, baldız ve yeğen ile sınırlı olmak kaydıyla, talep ettiği konaklama türüne ait ücreti yatırmak şartıyla, daha önce hacca gidip gitmediğine, kuraya katılıp katılmadığına bakılmaksızın, **65 yaş altında** ve sağlıklı olması koşuluyla kesin kayıt hakkı verilecek, bu şekildeki gidişler arşiv bilgisi olarak değerlendirilmeyecek, vekalet verenin ise hac arşiv kaydı tutulacaktır." hükümlerine yer verilmiştir.

Bu sebeple; konunun ehemmiyetine binaen iliniz ve ilçe müftülüklerince vatandaşlarımıza duyurulması hususunda bilgilerinizi ve gereğini önemle rica ederim.

Remzi BİRCAN
Başkan a.
Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürü

Dağıtım:

81 İl Valiliği (İl Müftülüğü)ne

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 9F7639B9-298D-4869-8373-C3D093392F69

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/>

Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulv. No : 147/A 06800

Çankaya/Ankara

İletişim : 08502601313

Fax : 03122865782

KEP Adresi : diyanet.hac@hs03.kep.tr

Bilgi için:Hüseyin KAYMAZ

Veri Hazırlama ve Kontrol

İşletmeni

Telefon No:(312) 295 75 20

